



NÁRODNÝ  
INŠPEKTORÁT  
PRÁCE

## **Správa**

z úlohy č. 19 402 z Plánu hlavných úloh Národného inšpektorátu práce  
na rok 2019

**Rozbor pracovných úrazov, ochorení súvisiacich s prácou  
a závažných priemyselných havárií v organizáciách v pôsobnosti  
inšpekcie práce za rok 2018**

Košice, marec 2019

## Úvod

Správa podáva ucelený prehľad o rozboře pracovných úrazov, ochorení súvisiacich s prácou a závažných priemyselných havárií v organizáciách v pôsobnosti inšpekcie práce za rok 2018. Cieľom podrobnej analýzy pracovných úrazov je špecifikácia ich najčastejších zdrojov a príčin, najrizikovejších odvetví a profesií.

Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov v ust. § 195 ods. 2 definuje pracovný úraz, ako poškodenie zdravia, ktoré bolo zamestnancovi spôsobené pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním nezávisle od jeho vôle krátkodobým, náhlým a násilným pôsobením vonkajších vplyvov.

Zamestnávateľ je povinný v zmysle ust. § 17 ods. 4 zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov registrovať pracovný úraz, ktorým bola spôsobená pracovná neschopnosť zamestnanca trvajúca viac ako tri dni alebo smrť zamestnanca, ku ktorej došlo následkom pracovného úrazu.

V roku 2018 bolo registrovaných celkovo 9 080 pracovných úrazov. Z uvedeného počtu bolo 38 závažných pracovných úrazov s následkom smrti a 69 závažných pracovných úrazov s ťažkou ujmom na zdraví. Za rok 2018 bolo evidovaných 8 973 ostatných registrovaných pracovných úrazov, t. j. úrazov nad 3 dni práceneschopnosti bez smrteľných úrazov a úrazov s ťažkou ujmom na zdraví (ďalej „RPÚ“).

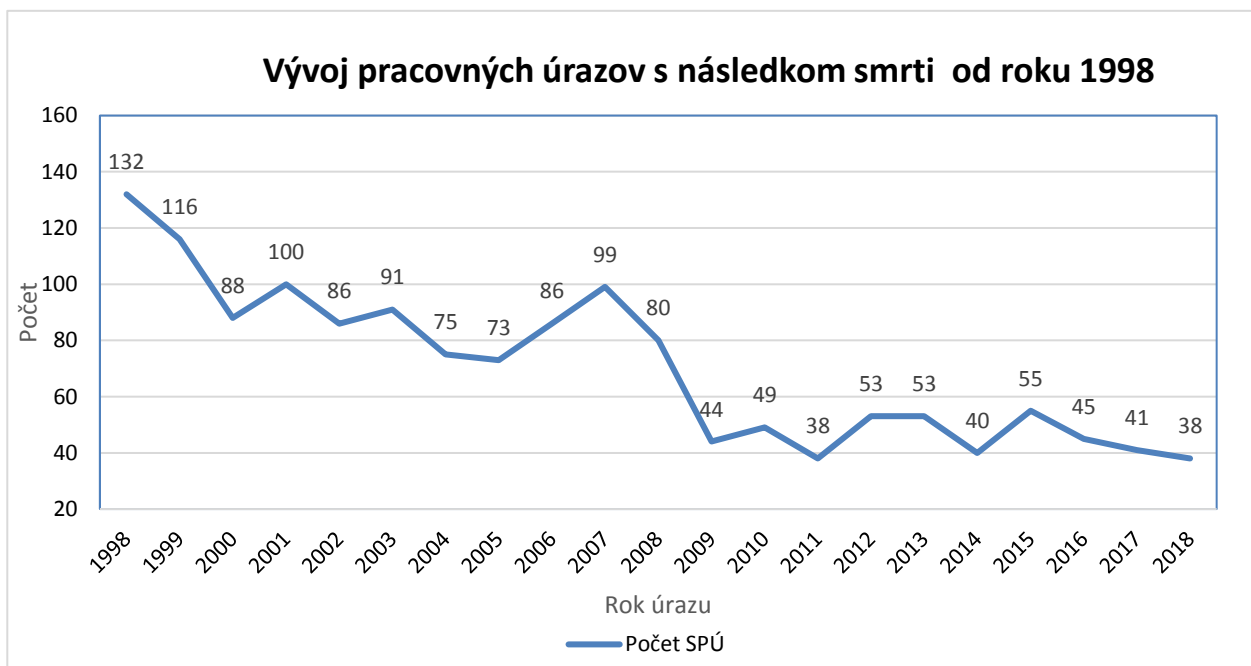
Inšpektorát práce v zmysle ust. § 7 ods. 3 písm. b) zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vyšetruje príčiny vzniku pracovného úrazu, ktorým bola spôsobená smrť alebo ťažká ujma na zdraví, príčiny závažnej priemyselnej havárie, bezpečnostné, technické a organizačné príčiny vzniku, choroby z povolania a ohrozenia chorobou z povolania, vedie ich evidenciu a podľa potreby vyšetruje príčiny vzniku aj ostatných pracovných úrazov.

Inšpektoráty práce majú zákonnú povinnosť vyšetrovať len závažné pracovné úrazy s následkom smrti a závažné pracovné úrazy s ťažkou ujmom na zdraví. Na základe ich dôsledného rozboru je možno určiť tie oblasti, na ktoré treba zamerať zvýšenú pozornosť inšpekcie práce a kde je potrebné prijímať konkrétne opatrenia na odstránenie nedostatkov a vytvorenie podmienok bezpečnej práce.

## 1. Závažné pracovné úrazy s následkom smrti

V roku 2018 v organizáciách patriacich do pôsobnosti dozoru inšpekcie práce (ďalej „IP“) došlo k 38 závažným pracovným úrazom s následkom smrti (ďalej „SPÚ“), čo je o 3 SPÚ menej, ako v roku 2017 (pokles o 7,3 %). Z uvedeného počtu je 12 SPÚ pri dopravných nehodách, ktoré vyšetroval príslušný orgán Policajného zboru a inšpektori práce kontrolovali len režim vedenia vozidla.

Vývoj SPÚ od roku 1998 znázorňuje nasledujúci graf:



### Členenie SPÚ podľa zdroja úrazu

Najdôležitejšími charakteristikami úrazových udalostí sú zdroje a príčiny ich vzniku v zmysle vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 500/2006 Z. z., ktorou sa ustanovuje vzor záznamu o registrovanom pracovnom úraze. Na účely štatistického spracovania sa úrazové znaky (zdroje a príčiny) rozdeľujú do hlavných skupín a podskupín. Zdroje sú prvou základnou skupinou úrazových znakov. Za zdroj úrazu sa považuje predmet, látka, alebo energia, prípadne človek, prírodný živý, ktorý svojím náhlým vonkajším pôsobením privodil úraz zamestnanca priamo alebo nepriamo tým, že pri jeho činnosti, prípadne pri náhodnom styku s ním, bol bezprostredným podnetom vzniku úrazu či nehody.

#### Hlavné zdrojové skupiny:

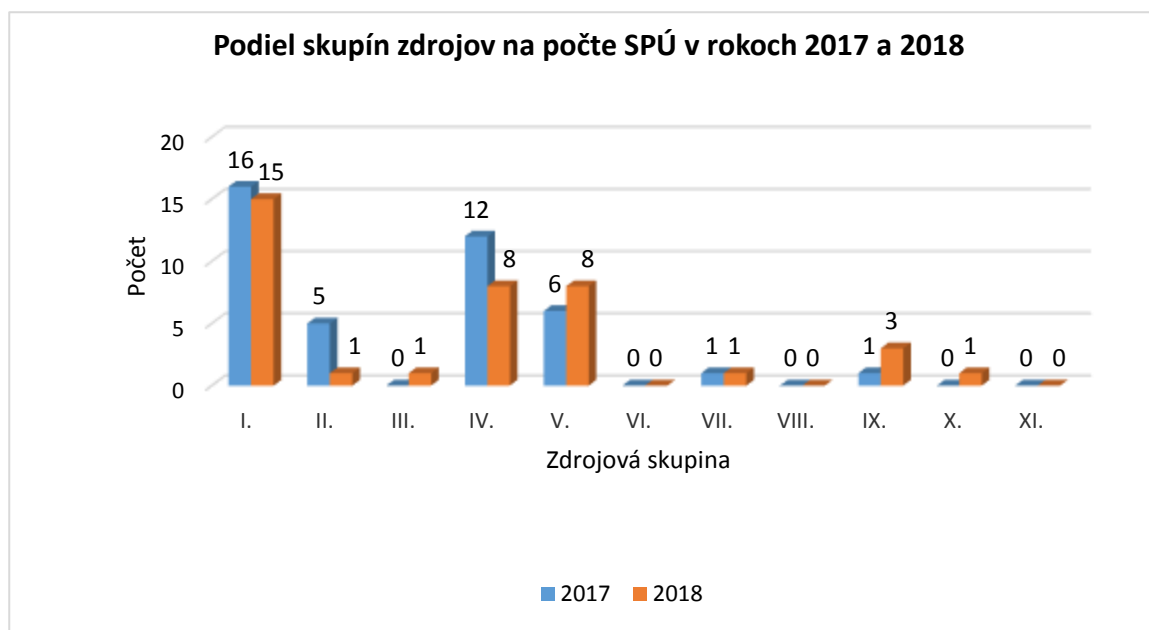
- I. Dopravné prostriedky
- II. Zdvíhadlá a dopravníky, zdvíhacie a dopravné pomôcky
- III. Stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné
- IV. Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov
- V. Materiál, bremená, predmety
- VI. Nástroje, ručne ovládané strojčeky a prístroje
- VII. Priemyselné škodliviny, horúce látky a predmety, oheň a výbušniny
- VIII. Kotly, nádoby a vedenia (potrubie) pod tlakom
- IX. Elektrina
- X. Ľudia, zvieratá a prírodné živly
- XI. Iné zdroje

Najčastejším zdrojom SPÚ v hodnotenom roku boli dopravné prostriedky, kde bolo zaznamenaných 15 SPÚ, čo predstavuje 39,5 % z celkového počtu SPÚ. Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov, ako aj neodborná manipulácia s bremenami, materiálom, pády predmetov, výrobkov či materiálov boli druhým najčastejším zdrojom SPÚ, kde bolo zaznamenaných zhodne 8 prípadov SPÚ, čo predstavuje 21,1 % pre každý zdroj zvlášť z celkového počtu SPÚ.

Zdrojové skupiny vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte SPÚ za rok 2018 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Kód	Hlavná zdrojová skupina	Počet	Podiel %
I.	Dopravné prostriedky	15	39,5 %
II.	Zdvíhadlá a dopravníky, zdvíhacie a dopravné pomôcky	1	2,6 %
III.	Stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné	1	2,6 %
IV.	Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov	8	21,1 %
V.	Materiál, bremená, predmety	8	21,1 %
VII.	Priemyselné škodliviny, horúce látky a predmety, oheň a výbušniny	1	2,6 %
IX.	Elektrina	3	7,9 %
X.	Ľudia, zvieratá a prírodné živly	1	2,6 %

Výskyt SPÚ v roku 2017 a v roku 2018 v členení podľa zdrojovej skupiny znázorňuje nasledujúci graf:



Pre posúdenie podielu konkrétnych zdrojových podskupín na celkovom počte vzniknutých SPÚ v roku 2018 uvádzame vnútornú štruktúru zdrojových skupín podľa počtu spôsobených SPÚ:

<b>I.</b>	<b>Dopravné prostriedky</b>	<b>Počet</b>	<b>Podiel %</b>
<b>I-2</b>	Motorové cestné dopravné prostriedky	13	34,2 %
<b>I-5</b>	Vnútropodnikové motorové dopravné prostriedky (koľajové i bez koľají)	2	5,3 %

<b>II.</b>	<b>Zdvíhadlá a dopravníky, zdvíhacie a dopravné pomôcky</b>	<b>Počet</b>	<b>Podiel %</b>
<b>II-8</b>	Žeriavy a iné zdvíhadlá pre rôznostrannú dopravu (motorové i bezmotorové)	1	2,6 %

<b>III.</b>	<b>Stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné</b>	<b>Počet</b>	<b>Podiel %</b>
<b>III-34</b>	Stavebné stroje a stroje na úpravu terénu, špeciálne železničné stroje	1	2,6 %

<b>IV.</b>	<b>Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov</b>	<b>Počet</b>	<b>Podiel %</b>
<b>IV-44</b>	Vnútropodnikové pracoviská (komunikačné priestory) akejkoľvek úrovne – pády zamestnancov na rovine	1	2,6 %
<b>IV-46</b>	Ostatné zvýšené pracoviská – pády zamestnancov z výšky	6	15,8 %
<b>IV-47</b>	Priehlbiny, jamy, nezakryté otvory – pády zamestnancov do hĺbky	1	2,6 %

<b>V.</b>	<b>Materiál, bremená, predmety</b>	<b>Počet</b>	<b>Podiel %</b>
<b>Va-49</b>	Ostatný materiál (okrem kódu 48), predmety, výrobky, zariadenia – pád predmetov	3	7,9 %
<b>Vb-50</b>	Bremená (materiál, premiestňované alebo inak manipulované predmety) – úrazy bremenami	3	7,9 %
<b>Vb-51</b>	Materiál, predmety – pôsobenie napr. ostrými hranami, vyčnievajúcimi hrotmi pri rôznej manipulácii, chôdzi a pohybe	2	5,3 %

<b>VII.</b>	<b>Priemyselné škodliviny, horúce látky a predmety, oheň a výbušniny</b>	<b>Počet</b>	<b>Podiel %</b>
<b>VII-61</b>	Jedovaté látky – tuhé, tekuté, jedovaté a nedýchateľné plyny	1	2,6 %

<b>IX.</b>	<b>Elektrina</b>	<b>Počet</b>	<b>Podiel %</b>
<b>IX-69</b>	Elektrina vysokého napätia (nad 300 V proti zemi)	2	5,3 %
<b>IX-70</b>	Elektrina stredného a nízkeho napätia (do 300 V proti zemi)	1	2,6 %

<b>X.</b>	<b>Ľudia, zvieratá a prírodné živly</b>	<b>Počet</b>	<b>Podiel %</b>
<b>X-71</b>	Zvieratá	1	2,6 %

Podrobnejšie členenie SPÚ podľa zdrojových skupín a ich porovnanie s rokom 2017, ako aj dlhodobý vývoj sú uvedené v tabuľkách č. 1 a č. 2 v prílohe.

### **Členenie SPÚ podľa príčiny úrazu**

Klasifikačná schéma príčin úrazov sa člení na 14 základných skupín, v rámci ktorých možno rozlíšiť tri hlavné skupiny samostatnej povahy, a to:

- Príčiny, za ktoré nesie zodpovednosť zamestnávateľ (príčiny patriace do skupiny 1 – 7)
- Príčiny, za ktoré nesie zodpovednosť zamestnanec (príčiny patriace do skupiny 8 – 10)
- Iné príčiny – (príčiny patriace do skupiny 11 -14)

#### **Príčiny úrazu:**

1. Chybný alebo nepriaznivý stav zdroja úrazu (nie pracoviska)
2. Chýbajúce alebo nedostatočné ochranné zariadenie a zabezpečenie
3. Nepridelené, nedostatočné alebo nevhodné osobné ochranné pracovné prostriedky
4. Nepriaznivý stav alebo chybné usporiadanie pracoviska alebo komunikácie (aj keď je pracovisko zdrojom úrazu)
5. Nedostatky v osvetlení a viditeľnosti, nepriaznivé vplyvy hluku, otrasov a škodlivého ovzdušia na pracovisku alebo na komunikácii
6. Nesprávna organizácia práce
7. Neoboznámenie sa s podmienkami bezpečnej práce a nedostatok potrebnej kvalifikácie (napr. teoretických vedomostí, šikovnosti, zručnosti, prispôsobenia)
8. Používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, zotrúvanie v ohrozenom priestore
9. Odstránenie alebo nepoužívanie predpísaných bezpečnostných zariadení a ochranných opatrení
10. Nepoužívanie alebo nesprávne používanie predpísaných a pridelených osobných ochranných pracovných prostriedkov
11. Ohrozenie inými osobami, napr. odvedenie pozornosti pri práci, žarty, hádky, iné nesprávne a nebezpečné konanie
12. Nedostatky osobných predpokladov na riadny pracovný výkon (napr. chýbajúce telesné predpoklady, zmyslové nedostatky, nepriaznivé osobné vlastnosti a okamžité psychofyzologické stavy)
13. Ohrozenie zvieratami a prírodnými živlami
14. Nezistené príčiny

V roku 2018 bola najpočetnejšou príčinou vzniku 13 SPÚ príčina, za ktorú niesli zodpovednosť samotní zamestnanci tým, že používali nebezpečné postupy alebo spôsoby práce vrátane toho, že konali bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, alebo zotrvali v ohrozenom priestore. Druhou najpočetnejšou príčinou bola určená nezistená príčina, a to práve v dôsledku vysokého výskytu dopravných nehôd (12 prípadov), ktoré vyšetruje príslušný orgán Policajného zboru a inšpektori práce kontrolujú len režim vedenia vozidla. Ohrozenie inými osobami (odvedenie pozornosti, žarty, hádky a iné nebezpečné konanie), ako aj nedostatky osobných predpokladov bolo zistenou príčinou v rovnakom počte SPÚ, t. j. 3 SPÚ.

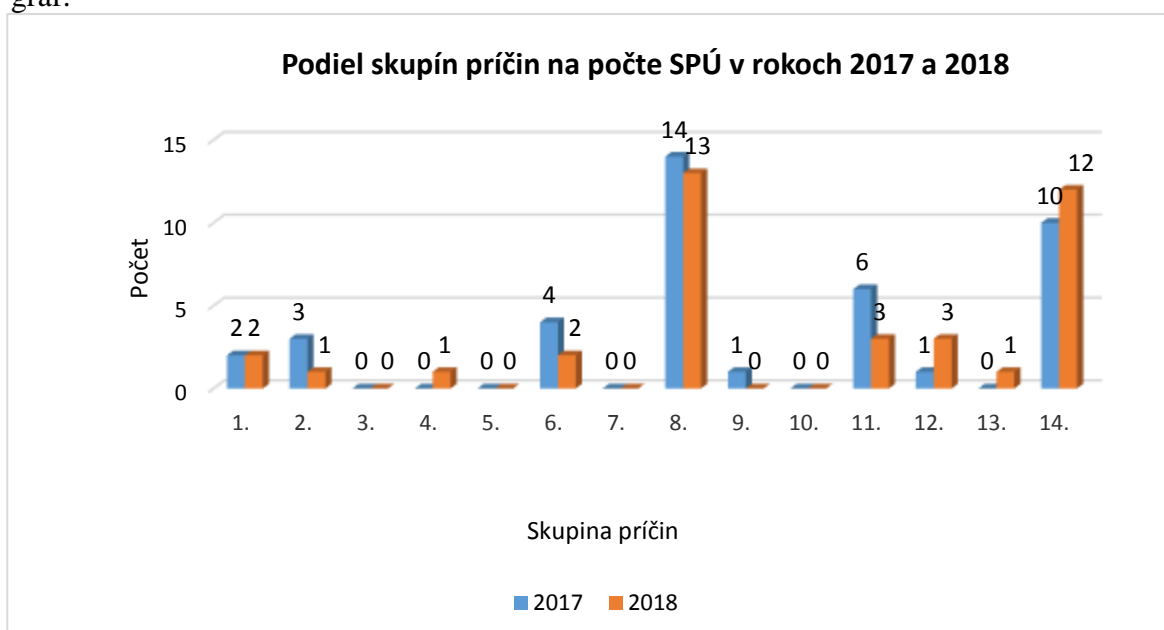
Príčiny, za ktoré nesie zodpovednosť zamestnávateľ, sa v roku 2018 zistili v 6 prípadoch SPÚ, čo predstavuje pokles o 3 prípady oproti roku 2017. Príčiny, za ktoré nesú zodpovednosť samotní poškodení zamestnanci, sa v sledovanom roku znížili o 2 prípady oproti roku 2017 a naopak, iné príčiny, ktoré viedli k vzniku SPÚ, sa zvýšili o 2 prípady oproti roku 2017 (tabuľka č. 5 v prílohe).

Pri vyšetrowaní SPÚ v hodnotenom roku bol zistený jeden prípad, kedy zamestnanec, ktorý utrpel SPÚ, vykonával svoju prácu pod vplyvom alkoholu (tabuľka č. 9 v prílohe).

Najčastejšie zistené príčiny vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte SPÚ za rok 2018 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Kód	Základné skupiny príčin úrazov	Počet	Podiel %
8	Používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, zotrvanie v ohrozenom priestore	13	34,2 %
11	Ohrozenie inými osobami, napr. odvedenie pozornosti pri práci, žarty, hádky, iné nesprávne a nebezpečné konanie	3	7,9 %
12	Nedostatky osobných predpokladov na riadny pracovný výkon	3	7,9 %
14	Nezistené príčiny	12	31,6 %

Výskyt SPÚ v roku 2017 a v roku 2018 v členení podľa zistených príčin znázorňuje nasledujúci graf:



Podrobnejšie členenie SPÚ podľa zistených príčin a ich porovnanie s rokom 2017, ako aj dlhodobý vývoj sú uvedené v tabuľkách č. 5 a č. 6 v prílohe.

### **Členenie SPÚ podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE)**

Vychádzajúc z absolútnych čísel v roku 2018 podľa druhu prevažujúcej ekonomickej činnosti zamestnávateľských organizácií vyplýva, že najvyšší podiel SPÚ podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE) sa koncentroval v nasledovných odvetviach:

<b>Kód</b>	<b>SK NACE</b>	<b>Počet</b>	<b>Podiel %</b>
<b>A</b>	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	5	13,2 %
<b>C</b>	Priemyselná výroba	7	18,4 %
<b>D</b>	Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	1	2,6 %
<b>E</b>	Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	2	5,3 %
<b>F</b>	Stavebníctvo	9	23,7 %
<b>G</b>	Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel	4	10,5 %
<b>H</b>	Doprava a skladovanie	8	21,1 %
<b>N</b>	Administratívne a podporné služby	2	5,3 %

Podiel SPÚ na 100 000 zamestnancov v príslušnom sektore ekonomických činností:

<b>Kód</b>	<b>SK NACE</b>	<b>Počet zamestnancov</b>	<b>Počet SPÚ</b>	<b>Podiel %</b>
<b>A</b>	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	43 600	5	0,011 %
<b>C</b>	Priemyselná výroba	586 300	7	0,001 %
<b>D</b>	Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	29 200	1	0,003 %
<b>E</b>	Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	23 000	2	0,009 %
<b>F</b>	Stavebníctvo	138 200	9	0,007 %
<b>G</b>	Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel	256 800	4	0,002 %
<b>H</b>	Doprava a skladovanie	158 300	8	0,005 %
<b>N</b>	Administratívne a podporné služby	55 400	2	0,004 %

Členenie SPÚ v roku 2017 a v roku 2018 podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE) je uvedené v tabuľke č. 9 v prílohe.



## Členenie SPÚ z hľadiska vykonávanej profesie a zaradenia poškodených v zamestnaní

Z hľadiska vykonávanej profesie a zaradenia poškodených v zamestnaní možno konštatovať, že v roku 2018 najviac SPÚ zaznamenali vodiči a obsluha pojazdných strojových zariadení (konkrétne vodiči motorových vozidiel – nákladných, osobných a autobusov ) - 11 prípadov SPÚ - 28,9 %. Kvalifikovaní stavební robotníci a remeselníci rovnako ako kvalifikovaní robotníci v hutníctve utrpeli zhodne 4 SPÚ - 10,5 %. V rámci profesijnej štruktúry je dlhodobo najrizikovejšou pracovnou oblasťou doprava.

## Členenie SPÚ z hľadiska druhu poranenia a poranenej časti tela poškodených

Druhy poranenia a poranená časť tela poškodených pri SPÚ, vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte SPÚ za rok 2018 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

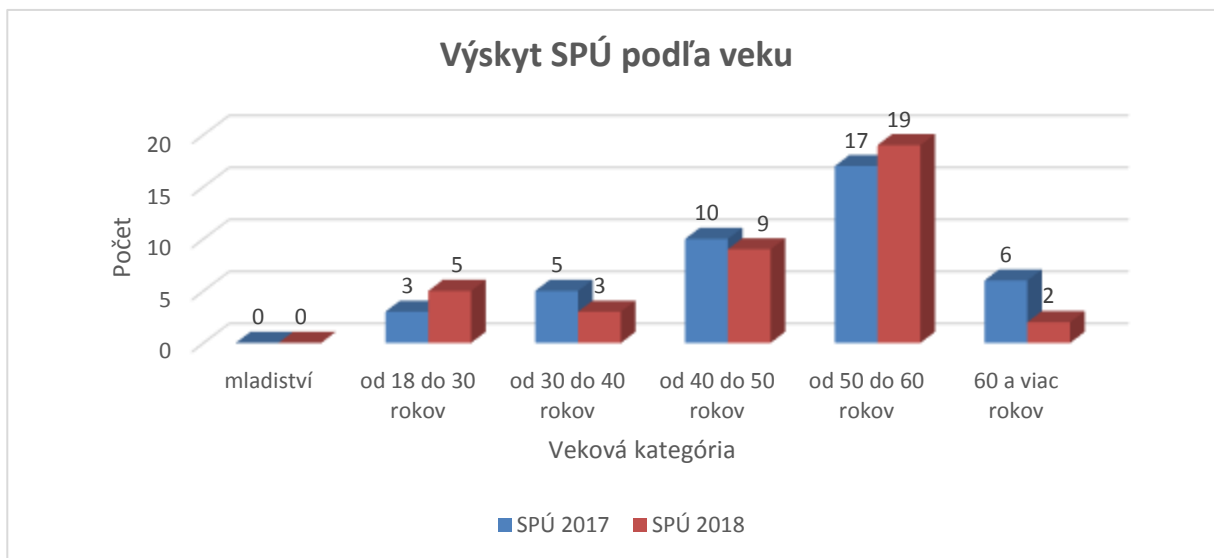
Kód	Druh poranenia	Počet	Podiel %
000	Neznámy alebo neurčený druh poranenia	7	18,4 %
012	Otvorené rany	1	2,6 %
021	Zatvorené zlomeniny	5	13,2 %
051	Otras mozgu a vnútrolebečné poranenia	5	13,2 %
052	Vnútorne poranenia	3	7,9 %
061	Popáleniny a obareniny (tepelné)	1	2,6 %
069	Iné typy popálení, obarení a omrzlín	1	2,6 %
081	Dusenie	2	5,3 %
120	Viacnásobné poranenia	13	34,2 %

Kód	Poranená časť tela	Počet	Podiel %
00	Poranená časť tela nešpecifikovaná	7	18,4 %
11	Hlava, mozog, lebečné nervy a cievy	8	21,1 %
12	Tvárová časť	1	2,6 %
18	Hlava – viac postihnutých oblastí	1	2,6 %
29	Krk, iné časti predtým neuvedené	1	2,6 %
31	Chrbát vrátane chrbtice a chrbtových stavcov	1	2,6 %
42	Oblasť hrudníka vrátane orgánov	2	5,3 %
43	Panvová a brušná oblasť vrátane orgánov	2	5,3 %
48	Trup – viac postihnutých oblastí	2	5,3 %
49	Trup, iné časti predtým neuvedené	1	2,6 %
51	Rameno a ramenné kĺby	1	2,6 %
62	Noha vrátane kolena	1	2,6 %
70	Celé telo a viac oblastí – bez podrobnejšieho rozlíšenia	1	2,6 %
78	Telo – viac postihnutých oblastí	9	23,7 %

### Členenie SPÚ podľa pohlavia a vekovej kategórie zamestnancov

V roku 2018 bolo 36 SPÚ (94,7 %) evidovaných u mužov a 2 SPÚ (5,3 %) u žien. Z hľadiska vekovej štruktúry najviac SPÚ utrpeli zamestnanci patriaci do vekovej kategórie od 50 do 60 rokov (19 prípadov), druhú skupinu tvorili zamestnanci patriaci do vekovej kategórie od 40 do 50 rokov (9 prípadov), tretiu skupinu tvorili zamestnanci vekovej kategórie od 18 do 30 rokov (5 prípadov) a štvrtú skupinu zamestnanci vekovej kategórie od 30 do 40 rokov (3 prípady). Najmenej SPÚ v počte 2 prípady utrpeli zamestnanci nad 60 rokov. U mladistvých nebol evidovaný ani jeden SPÚ.

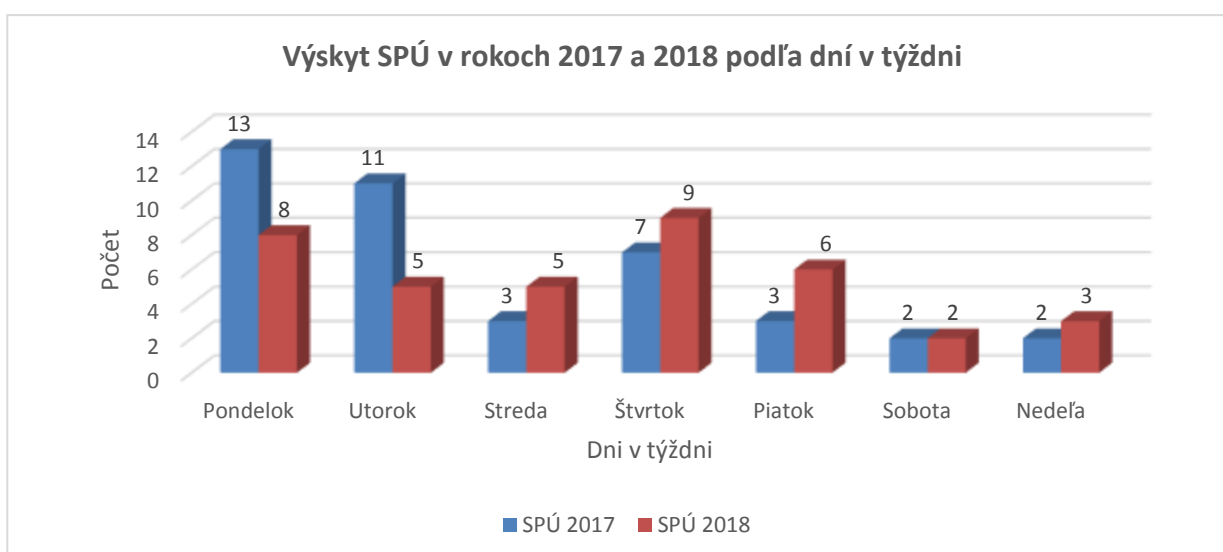
Výskyt SPÚ v roku 2017 a v roku 2018 v členení podľa veku znázorňuje nasledujúci graf:



### Členenie SPÚ podľa dňa v týždni, keď sa pracovný úraz stal

V roku 2018 sa najviac SPÚ vyskytlo vo štvrtok (9 prípadov – 23,7 %), v pondelok (8 prípadov - 21,1 %) a v piatok (6 prípadov - 15,8 %).

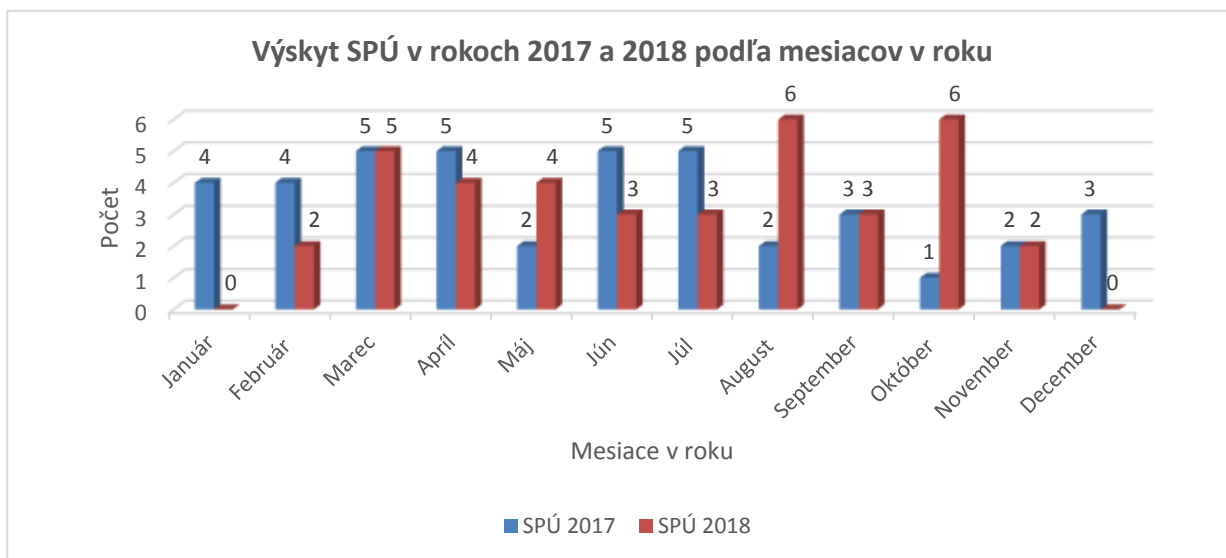
Výskyt SPÚ v roku 2017 a v roku 2018 v členení podľa dní v týždni znázorňuje nasledujúci graf:



## Členenie SPÚ podľa mesiaca v roku, kedy sa pracovný úraz stal

Zo štruktúry SPÚ podľa mesiaca vzniku úrazu vyplýva, že najrizikovejšími mesiacmi v roku 2018 boli mesiace august a október (6 prípadov - 15,8 %). V mesiaci marec došlo ku vzniku 5 SPÚ (13,2%), v apríli a máji k 4 SPÚ (10,5 %), v júni, júli a septembri k 3 SPÚ (7,9 %) a vo februári a novembri k 2 SPÚ (5,3 %). Najmenej rizikovými mesiacmi, resp. mesiacmi v roku 2018, kedy nedošlo ani k jednému SPÚ boli január a december, čo v porovnaní s rokom 2017 vyznieva veľmi pozitívne, nakoľko v roku 2017 takýto mesiac nebol znamenajú ani jeden.

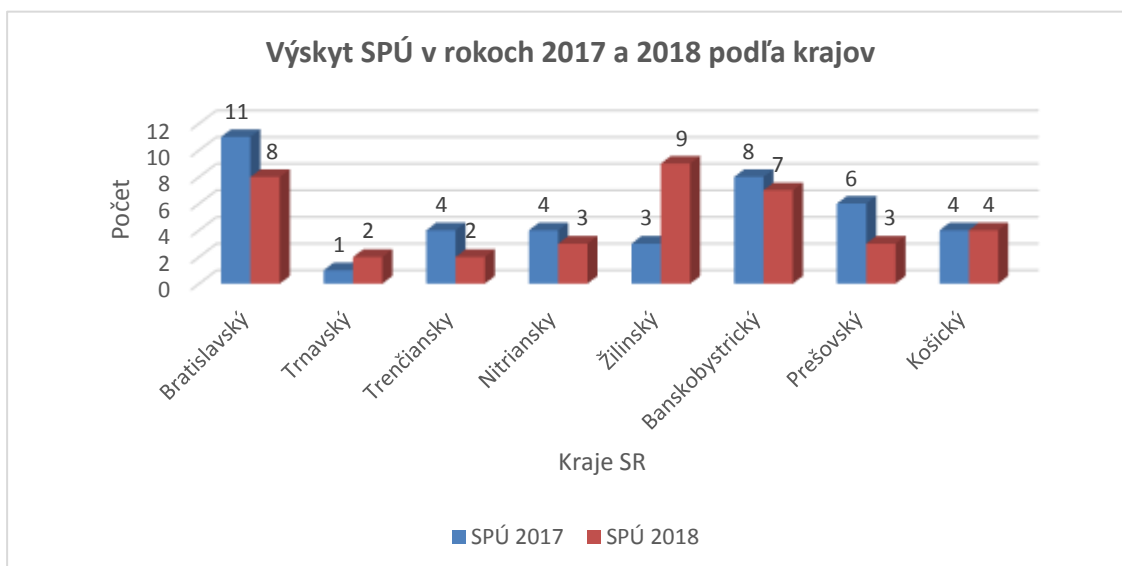
Výskyt SPÚ v roku 2017 a v roku 2018 v členení podľa mesiaca v roku znázorňuje nasledujúci graf:



## Členenie SPÚ podľa krajov SR

Z teritoriálneho hľadiska bol výskyt SPÚ v roku 2018 zaznamenaný v Žilinskom kraji v počte 9 prípadov (23,7 %), v Bratislavskom kraji 8 prípadov (21,1%), v Banskobystrickom kraji 7 prípadov (18,4 %), v Košickom kraji 4 prípady (10,5 %), v Nitrianskom kraji a Prešovskom kraji rovnako 3 prípady (7,9 %) a najmenej v Trnavskom kraji a Trenčianskom kraji s rovnakým počtom 2 SPÚ (5,3 %).

Výskyt SPÚ v roku 2017 a v roku 2018 podľa krajov SR znázorňuje nasledujúci graf:



**Počet zamestnávateľov, u ktorých sa stal SPÚ v členení podľa počtu zamestnancov**

<b>Kraj</b>	<b>Počet zamestnancov</b>				<b>Spolu</b>
	<b>1-9</b>	<b>10-49</b>	<b>50-249</b>	<b>250 a viac</b>	
Bratislavský kraj	1	3	1	3	<b>8</b>
Trnavský kraj	1	0	1	0	<b>2</b>
Trenčiansky kraj	0	2	0	0	<b>2</b>
Nitriansky kraj	0	0	3	0	<b>3</b>
Žilinský kraj	3	3	3	0	<b>9</b>
Banskobystrický kraj	3	1	1	2	<b>7</b>
Prešovský kraj	2	0	1	0	<b>3</b>
Košický kraj	2	1	0	1	<b>4</b>
<b>S p o l u</b>	<b>12</b>	<b>10</b>	<b>10</b>	<b>6</b>	<b>38</b>

## 2. Závažné pracovné úrazy s ťažkou ujmom na zdraví

Ťažká ujma na zdraví je vážna porucha zdravia alebo vážne ochorenie, a to zmrzačenie, strata alebo podstatné zníženie pracovnej spôsobilosti, ochromenie údu, strata alebo podstatné oslabenie funkcie zmyslového ústrojenstva, poškodenie dôležitého orgánu, zohyzdenie, vyvolanie potratu alebo usmrtenie plodu, alebo mučivé útrapy.

V roku 2018 v organizáciách patriacich do pôsobnosti dozoru IP došlo k 69 závažným pracovným úrazom s ťažkou ujmom na zdraví (ďalej „ŤUZ“), čo predstavuje oproti roku 2017 výrazný pokles až o 49 prípadov (pokles o 41,5 %). Z hľadiska dlhodobého vývoja ŤUZ je rok 2018 prvým rokom s najnižším počtom zaznamenaných ŤUZ za posledných 20 rokov. Vývoj ŤUZ od roku 1998 znázorňuje nasledujúci graf:



### Členenie ŤUZ podľa zdroja úrazu

Najpočetnejším zdrojom ŤUZ v roku 2018 boli stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné, kde bolo zaznamenaných 18 prípadov, čo predstavuje 26,1 % z celkového počtu ŤUZ. Druhým najpočetnejším zdrojom ŤUZ boli dopravné prostriedky, kde bolo zaznamenaných 16 prípadov (23,2 %). Neodborná manipulácia s bremenami, materiálom, ako aj pády predmetov, výrobkov či materiálov, boli zdrojom v prípade 14 ŤUZ (20,3 %).

Najčastejšie zdrojové skupiny vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte ŤUZ za rok 2018 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Kód	Hlavná zdrojová skupina	Počet	Podiel %
I.	Dopravné prostriedky	16	23,2 %
III.	Stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné	18	26,1 %
IV.	Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov	7	10,1 %
V.	Materiál, bremená, predmety	14	20,3 %
X.	Ľudia, zvieratá a prírodné živly	6	8,7 %

Pre posúdenie podielu konkrétnych zdrojových podskupín vzniku ŤUZ v roku 2018 uvádzame vnútornú štruktúru vybraných najfrekventovanejších zdrojových skupín podľa počtu spôsobených závažných pracovných úrazov:

<b>I.</b>	<b>Dopravné prostriedky</b>	<b>Počet</b>	<b>Podiel %</b>
<b>I-02</b>	Motorové cestné dopravné prostriedky	13	18,8 %
<b>I-04</b>	Cestné bezmotorové dopravné prostriedky (napr. povozy s príviesným vozom, bicykle, ručné vozíky)	2	2,9 %

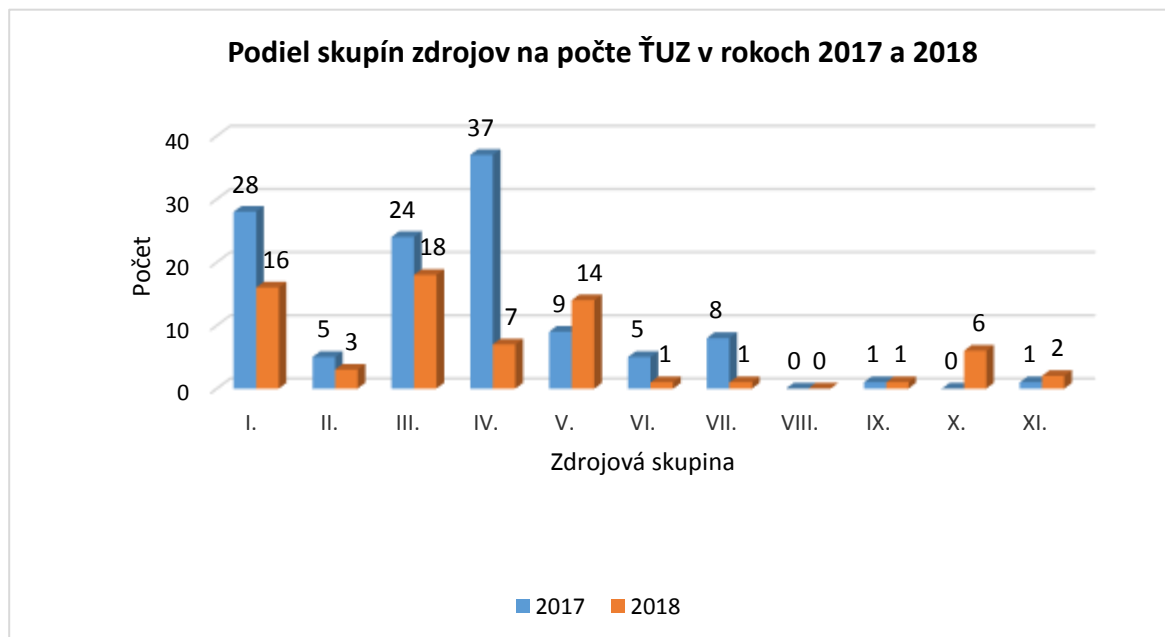
<b>III.</b>	<b>Stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné</b>	<b>Počet</b>	<b>Podiel %</b>
<b>III-15</b>	Okružné, rámové a iné píly na drevo	3	4,3 %
<b>III-20</b>	Lisy, kladivá, buchary a iné	3	4,3 %
<b>III-34</b>	Stavebné stroje a stroje na úpravu terénu, špeciálne železničné stroje	5	7,2 %

<b>IV.</b>	<b>Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov</b>	<b>Počet</b>	<b>Podiel %</b>
<b>IV-44</b>	Vnútropodnikové pracoviská (komunikačné priestory) akejkoľvek úrovne – pády zamestnancov na rovine	2	2,9 %
<b>IV-46</b>	Ostatné zvýšené pracoviská – pády zamestnancov z výšky	2	2,9 %
<b>IV-47</b>	Priehlbiny, jamy, nezakryté otvory – pády zamestnancov do hĺbky	3	4,3 %

<b>V.</b>	<b>Materiál, bremená, predmety</b>	<b>Počet</b>	<b>Podiel %</b>
<b>Va-49</b>	Ostatný materiál (okrem kódu 48), predmety, výrobky, zariadenia – pád predmetov	6	8,7 %
<b>Vb-50</b>	Bremená (materiál, premiestňované alebo inak manipulované predmety) – úrazy bremenami	8	11,6 %

<b>X.</b>	<b>Ľudia, zvieratá a prírodné živly</b>	<b>Počet</b>	<b>Podiel %</b>
<b>X-71</b>	Zvieratá	2	2,9 %
<b>X-72</b>	Úmyselné i neúmyselné poškodenie, násilie, zranenie inou osobou, živelné pohromy a iné prírodné vplyvy, atmosféra pracoviska	4	5,8 %

Výskyt ŤUZ v roku 2017 a v roku 2018 v členení podľa zdrojovej skupiny znázorňuje nasledujúci graf:



Podrobnejšie členenie ŤUZ podľa zdrojových skupín a ich porovnanie s rokom 2017, ako aj dlhodobý vývoj sú uvedené v tabuľkách č. 3 a č. 4 v prílohe.

### **Členenie ŤUZ podľa príčiny úrazu**

V roku 2018 najpočetnejšou príčinou vzniku ŤUZ (20 prípadov) boli nezistené príčiny, a to opäť v dôsledku vysokého výskytu dopravných nehôd, ktoré vyšetruje príslušný orgán Policajného zboru a inšpektori práce kontrolujú len režim vedenia vozidla. Druhou najpočetnejšou bola príčina, za ktorú niesli zodpovednosť samotní zamestnanci tým, že používali nebezpečné postupy alebo spôsoby práce vrátane toho, že konali bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, alebo zotrúvali v ohrozenom priestore (16 prípadov). Treťou najpočetnejšou príčinou vzniku ŤUZ (11 prípadov) boli nedostatky osobných predpokladov zamestnancov na riadny pracovný výkon (napr. chýbajúce telesné predpoklady, zmyslové nedostatky, nepriaznivé osobné vlastnosti a okamžité psychofyziologické stavy). Ohrozenie inými osobami (odvedenie pozornosti, žarty, hádky a iné nebezpečné konanie) bolo zistenou príčinou v prípade 10 ŤUZ. Nesprávna organizácia práce bola príčinou vzniku 5 ŤUZ.

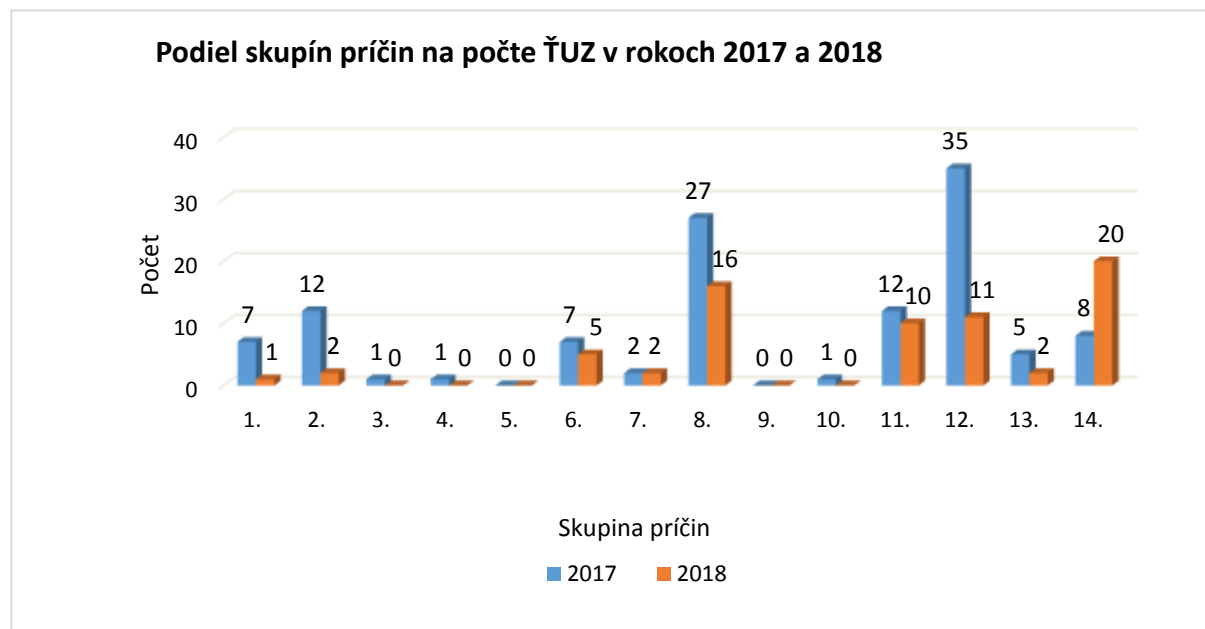
Príčiny, za ktoré nesie zodpovednosť zamestnávateľ sa v roku 2018 zistili v 10 prípadoch ŤUZ, čo predstavuje pokles o 20 prípadov oproti roku 2017. Príčiny, za ktoré nesú zodpovednosť samotní poškodení zamestnanci, boli zistené v 16 prípadoch ŤUZ, čo predstavuje pokles o 12 prípadov oproti roku 2017. Iné príčiny boli zistené v 43 prípadoch ŤUZ, kde bol oproti roku 2017 zaznamenaný ich pokles o 17 prípadov (tabuľka č. 7 v prílohe).

Pri vyšetrowaní ŤUZ v hodnotenom roku bol zistený 1 prípad, kedy zamestnanec, ktorý utrpel ŤUZ, vykonával svoju prácu pod vplyvom alkoholu (tabuľka č. 9 v prílohe).

Najčastejšie zistené príčiny vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte ŤUZ za rok 2018 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Kód	Základné skupiny príčin úrazov	Počet	Podiel %
6	Nesprávna organizácia práce	5	7,2 %
8	Používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, zotrvávanie v ohrozenom priestore	16	23,2 %
11	Ohrozenie inými osobami, napr. odvedenie pozornosti pri práci, žarty, hádky, iné nesprávne a nebezpečné konanie	10	14,5 %
12	Nedostatky osobných predpokladov na riadny pracovný výkon (napr. chýbajúce telesné predpoklady, zmyslové nedostatky, nepriaznivé osobné vlastnosti a okamžité psychofyziologické stavy)	11	15,9 %
14	Nezistené príčiny (z toho 13 prípadov pri dopravnej nehode)	20	29,0 %

Výskyt ŤUZ v roku 2017 a v roku 2018 v členení podľa zistených príčin znázorňuje nasledujúci graf:



Podrobnejšie členenie ŤUZ podľa príčin a ich porovnanie s rokom 2017, ako aj dlhodobý vývoj sú uvedené v tabuľkách č. 7 a č. 8 v prílohe.



### **Členenie ŤUZ podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE)**

V roku 2018 sa najvyšší podiel ŤUZ podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE) koncentroval v nasledovných odvetviach:

Kód	SK NACE	Počet	Podiel %
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	7	10,1 %
C	Priemyselná výroba	21	30,4 %
F	Stavebníctvo	10	14,5 %
G	Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel	9	13,0 %
H	Doprava a skladovanie	6	8,7 %
N	Administratívne a podporné služby	7	10,1 %

Podiel ŤUZ na 100 000 zamestnancov v príslušnom sektore ekonomických činností:

Kód	SK NACE	Počet zamestnancov	Počet ŤUZ	Podiel %
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	43 600	7	0,016 %
C	Priemyselná výroba	586 300	21	0,003 %
F	Stavebníctvo	138 200	10	0,007 %
G	Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel	256 800	9	0,004 %
H	Doprava a skladovanie	158 300	6	0,004 %
N	Administratívne a podporné služby	55 400	7	0,013 %

Členenie ŤUZ v roku 2018 a v roku 2017 podľa odvetvovej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE) je uvedené v tabuľke č. 9 v prílohe.

### **Členenie ŤUZ z hľadiska vykonávanej profesie a zaradenia poškodených v zamestnaní**

Z hľadiska vykonávanej profesie a zaradenia poškodených v zamestnaní možno konštatovať, že v roku 2018 najrizikovejším povoláním bolo povolanie vodiči obsluhy pojazdných strojových zariadení (konkrétne vodiči motorových vozidiel – nákladných, osobných a autobusov), ktorí utrpeli 17 ŤUZ (24,6 %). Kvalifikovaní robotníci v hutníctve a pomocní pracovníci v ťažbe, stavebníctve, výrobe a doprave utrpeli zhodne 8 ŤUZ (11,6 %).

## Členenie ŤUZ z hľadiska druhu poranenia a poranenej časti tela poškodených

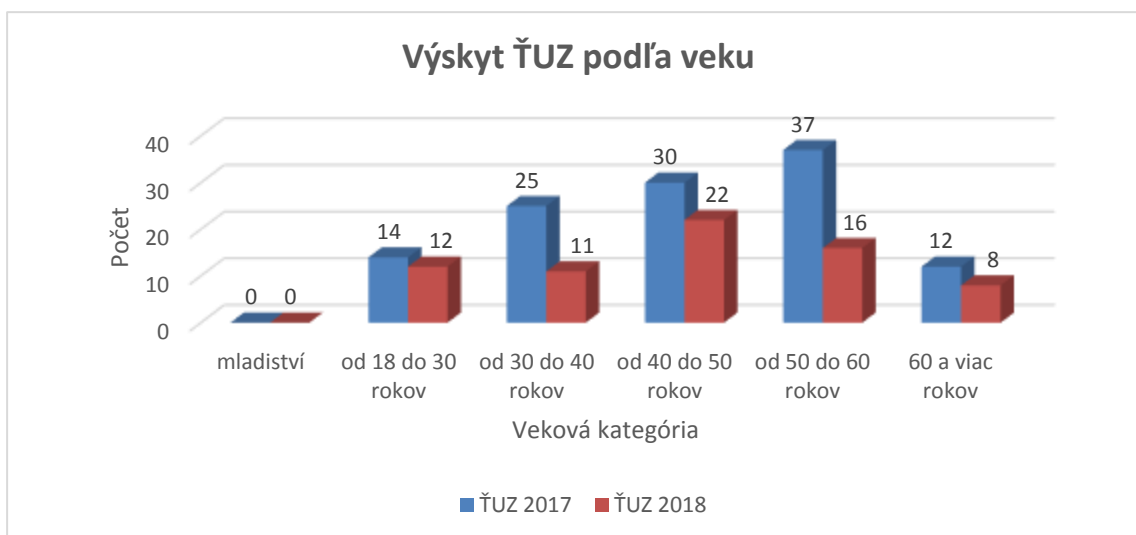
Najčastejšie zistené druhy poranenia a poranená časť tela poškodených pri ŤUZ vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte ŤUZ za rok 2018 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Kód	Druh poranenia	Počet	Podiel %
000	Neznámy alebo neurčený druh poranenia	7	10,1 %
021	Zatvorené zlomeniny	6	8,7 %
022	Otvorené zlomeniny	6	8,7 %
040	Traumatické amputácie (strata časti tela)	12	17,4 %
120	Viacnásobné poranenia	14	20,3 %

Kód	Poranená časť tela	Počet	Podiel %
00	Poranená časť tela nešpecifikovaná	7	10,1 %
12	Tvárová časť	3	4,3 %
18	Hlava, viac postihnutých oblastí	3	4,3 %
31	Chrbát vrátane chrbtice a chrbtových stavcov	3	4,3 %
43	Panvová a brušná oblasť vrátane orgánov	3	4,3 %
52	Ruka vrátane lakt'a	3	4,3 %
53	Ruka od zápästia dole	4	5,8 %
54	Prst	8	11,6 %
63	Členok	3	4,3 %
78	Telo – viac postihnutých oblastí	12	17,4 %

## Členenie ŤUZ podľa pohlavia a vekovej kategórie zamestnancov

Výskyt ŤUZ v roku 2017 a v roku 2018 v členení podľa veku znázorňuje nasledujúci graf:

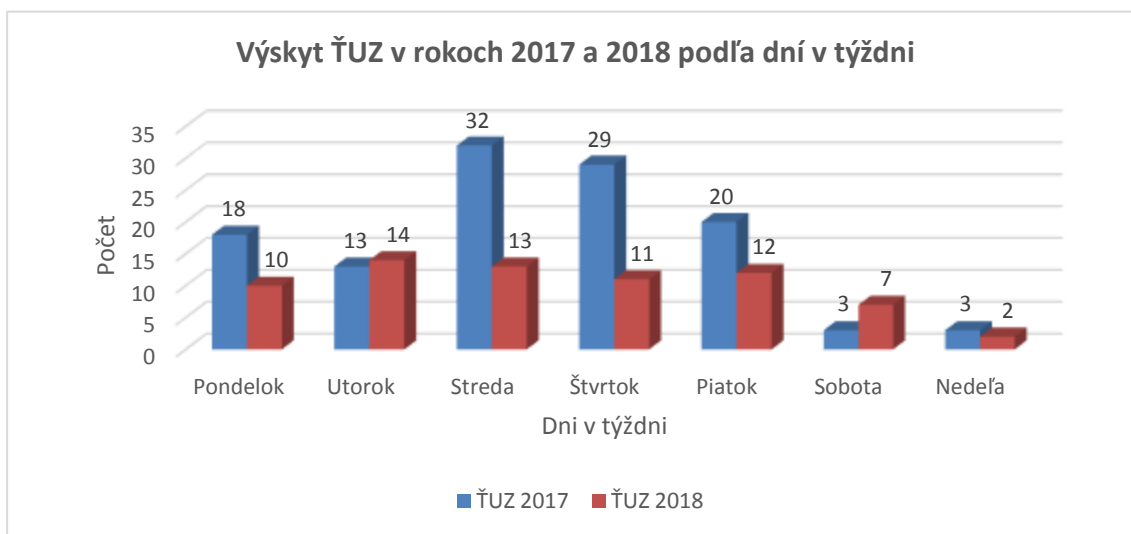


Medzi zamestnancami, ktorí utrpeli v hodnotenom roku ŤUZ bolo 13 žien (18,8 %) a 56 mužov (81,2 %). Z hľadiska vekovej štruktúry najviac ŤUZ utrpeli zamestnanci patriaci do vekovej kategórie od 40 do 50 rokov (22 prípadov). Druhú skupinu tvorila veková kategória od 50 do 60 rokov (16 prípadov). Tretiu skupinu v počte ŤUZ (12 prípadov) tvorili zamestnanci vo vekovej kategórii od 18 do 30 rokov a štvrtú skupinu tvorili zamestnanci vekovej kategórie od 30 do 40 rokov (11 prípadov). Najmenej ŤUZ v počte 8 prípadov utrpeli zamestnanci nad 60 rokov. U mladistvých nebola evidovaná žiadna ŤUZ.

### **Členenie ŤUZ podľa dňa v týždni**

V roku 2018 sa najviac ŤUZ vyskytlo v utorok (14 prípadov - 20,3 %), v stredu (13 prípadov - 18,8 %) a v piatok (12 prípadov - 17,4 %).

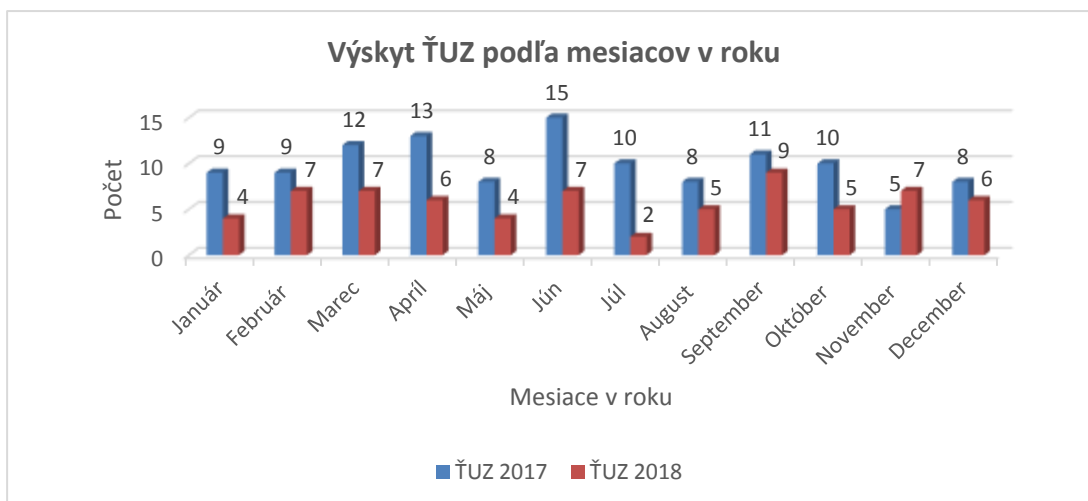
Výskyt ŤUZ v roku 2017 a v roku 2018 v členení podľa dňa v týždni znázorňuje nasledujúci graf:



### **Členenie ŤUZ podľa mesiaca v roku**

Zo štruktúry ŤUZ podľa mesiaca vzniku úrazu vyplýva, že najrizikovejším mesiacom v roku 2018 bol september (9 prípadov - 13,0 %), február, marec, jún a november (7 prípadov - 10,1 %), apríl a december (6 prípadov - 8,7 %), august a október (5 prípadov - 7,2 %), január a máj (4 prípady - 5,8 %) a najmenej rizikovým mesiacom bol júl (2 prípady - 2,9 %).

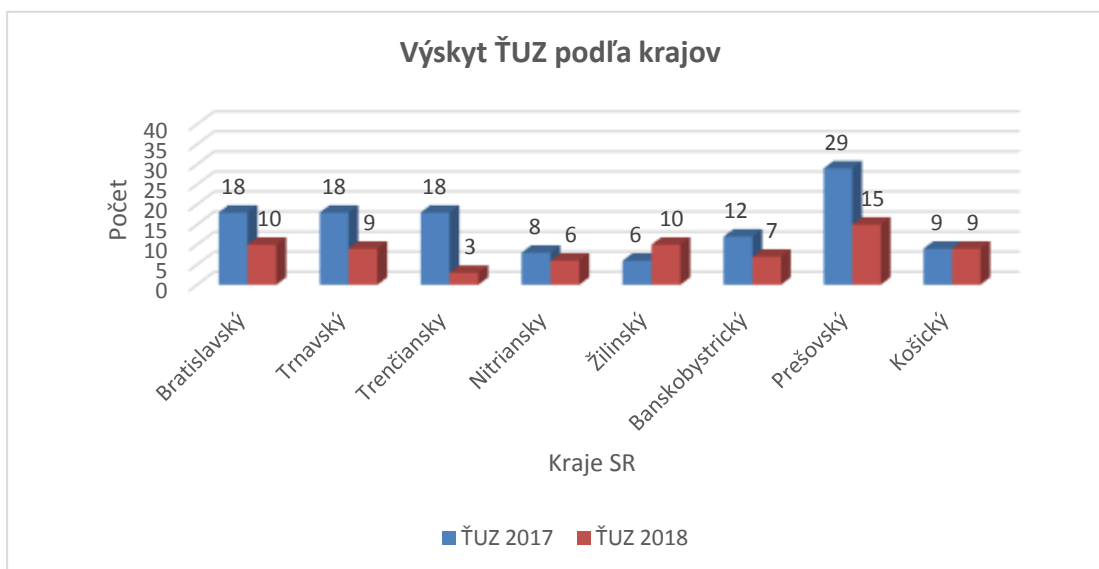
Výskyt ŤUZ v roku 2017 a v roku 2018 v členení podľa mesiaca v roku znázorňuje nasledujúci graf:



## Členenie ĽUZ podľa krajov SR

Z teritoriálneho hľadiska bolo 15 ĽUZ evidovaných v Prešovskom kraji, čo predstavuje z celkového počtu 21,7 %. V Bratislavskom kraji a Žilinskom kraji bolo evidovaných 10 ĽUZ, čo predstavuje 14,5 %, v Trnavskom kraji a Košickom kraji 9 ĽUZ, čo predstavuje 13,0 %, v Banskobystrickom kraji 7 ĽUZ, čo predstavuje 10,1 %, v Nitrianskom kraji 6 ĽUZ, čo predstavuje 8,7 % a najmenej evidovaných bolo v Trenčianskom kraji 3 ĽUZ, čo predstavuje 4,3 % z celkového počtu ĽUZ za rok 2018.

Výskyt ĽUZ v roku 2017 a v roku 2018 podľa krajov SR znázorňuje nasledujúci graf:



## Počet zamestnávateľov, u ktorých sa stal ĽUZ v členení podľa počtu zamestnancov

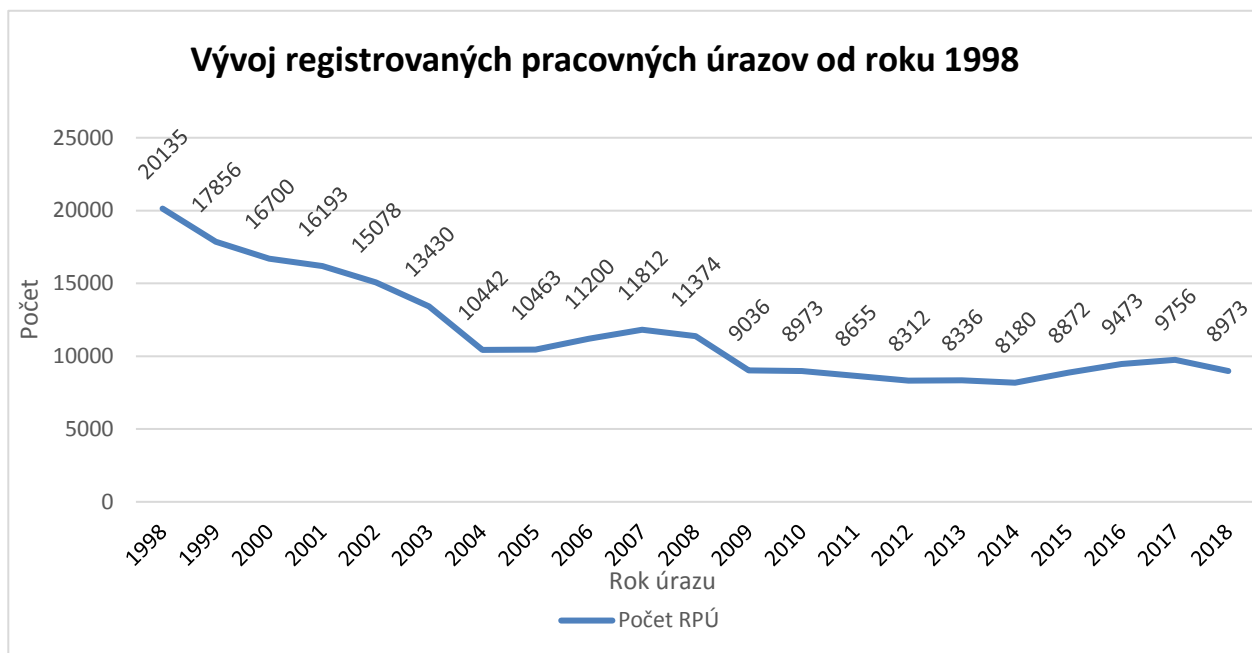
Kraj	Počet zamestnancov				Spolu
	1-9	10-49	50-249	250 a viac	
Bratislavský kraj	1	1	5	2	<b>9</b>
Trnavský kraj	1	3	5	0	<b>9</b>
Trenčiansky kraj	1	2	0	0	<b>3</b>
Nitriansky kraj	1	2	2	1	<b>6</b>
Žilinský kraj	1	4	4	1	<b>10</b>
Banskobystrický kraj	2	4	1	0	<b>7</b>
Prešovský	3	4	4	1	<b>12</b>
Košický kraj	2	2	1	4	<b>9</b>
<b>S p o l u</b>	<b>12</b>	<b>22</b>	<b>22</b>	<b>9</b>	<b>65</b>

### 3. Registrované pracovné úrazy

Zákon č. 124/2006 Z. z. v ust. § 17 ods. 7 písm. a) bod 1 ukladá zamestnávateľom povinnosť zaslať príslušnému inšpektorátu práce alebo príslušnému orgánu dozoru záznam o registrovanom pracovnom úraze do ôsmich dní odo dňa, keď sa o tomto pracovnom úraze dozvedeli.

Za rok 2018 bolo z organizácií do termínu spracovania rozboru (18. 01. 2019) zaslaných orgánom dozoru inšpekcie práce celkovo 8 973 záznamov o RPÚ, čo predstavuje pokles o 783 prípadov oproti roku 2017. Počty pracovných úrazov za roky 2006 až 2011 obsahujú aj úrazy s PN najmenej 42 dní, ktoré vznikli od 1.7.2006 do 31.12.2011.

Vývoj RPÚ od roku 1998 znázorňuje nasledujúci graf:



#### Členenie RPÚ podľa zdroja úrazu

Najpočetnejším zdrojom RPÚ v roku 2018 bola neodborná manipulácia s bremenami, materiálom, ako aj pády predmetov, výrobkov či materiálov, pôsobenie ostrých hrán, a to v 2 760 prípadoch RPÚ, čo predstavuje 30,8 % z celkového počtu RPÚ. Druhým najpočetnejším zdrojom RPÚ boli pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov, kde bolo zaznamenaných až 2 465 prípadov, čo predstavuje 27,5 % z celkového počtu RPÚ. Stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné boli zdrojom v prípade 1 059 RPÚ, čo predstavuje 11,8 % z celkového počtu RPÚ.

Najčastejšie zdrojové skupiny vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte RPÚ za rok 2018 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Kód	Hlavná zdrojová skupina	Počet	Podiel %
III.	Stroje - hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné	1 059	11,8 %
IV.	Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov	2 465	27,5 %
V.	Materiál, bremená, predmety	2 760	30,8 %
VI.	Náradie, nástroje, ručne ovládané strojčky a prístroje	865	9,6 %

Pre posúdenie podielu konkrétnych zdrojových podskupín na vzniku RPÚ roku 2018 uvádzame vnútornú štruktúru vybraných najfrekventovanejších zdrojových skupín:

<b>I.</b>	<b>Dopravné prostriedky</b>	<b>Počet</b>	<b>Podiel %</b>
<b>I-02</b>	Motorové cestné dopravné prostriedky	282	3,1 %
<b>I-05</b>	Vnútropodnikové motorové dopravné prostriedky (koľajové i bez koľají)	165	1,8 %
<b>I-07</b>	Vnútropodnikové bezmotorové dopravné prostriedky (na koľají i bezkoľají)	125	1,4 %

<b>II.</b>	<b>Zdvíhadlá a dopravníky, zdvíhacie a dopravné pomôcky</b>	<b>Počet</b>	<b>Podiel %</b>
<b>II-11</b>	Zdvíhacie a dopravné zariadenie – pomôcky	153	1,7 %

<b>III.</b>	<b>Stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné</b>	<b>Počet</b>	<b>Podiel %</b>
<b>III-15</b>	Okružné, rámové a iné píly na drevo	58	0,6 %
<b>III-20</b>	Lisy, kladivá, buchary a iné	99	1,1 %
<b>III-24</b>	Brúsky, čističe a leštiace stroje na kovy	72	0,8 %
<b>III-39</b>	Zvláštne textilné a odevné stroje vrátane strojov používaných v práčovniach, čistiarňach, hladiarňach a opravovniach	62	0,7 %
<b>III-40</b>	Zvláštne potravinárske stroje, stroje používané v tukovom a tabakovom priemysle	156	1,7 %
<b>III-42</b>	Zvláštne stroje polygrafické, kancelárske, zdravotnícke, štatistické a iné neuvedené alebo bližšie neurčené pre rozličné pracovné odbory	83	0,9 %

<b>IV.</b>	<b>Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov</b>	<b>Počet</b>	<b>Podiel %</b>
<b>IV-43</b>	Cesty vrátane dopravných a pracovných priestorov koľajových dráh (pracovné, komunikačné priestory) verejného charakteru – pády zamestnancov na rovine	366	4,1 %
<b>IV-44</b>	Vnútropodnikové pracoviská (komunikačné priestory) akejkoľvek úrovne – pády zamestnancov na rovine	1 249	13,9 %
<b>IV-45</b>	Schody, rebríky, výstupy – pády zamestnancov na nich a z nich	653	7,3 %

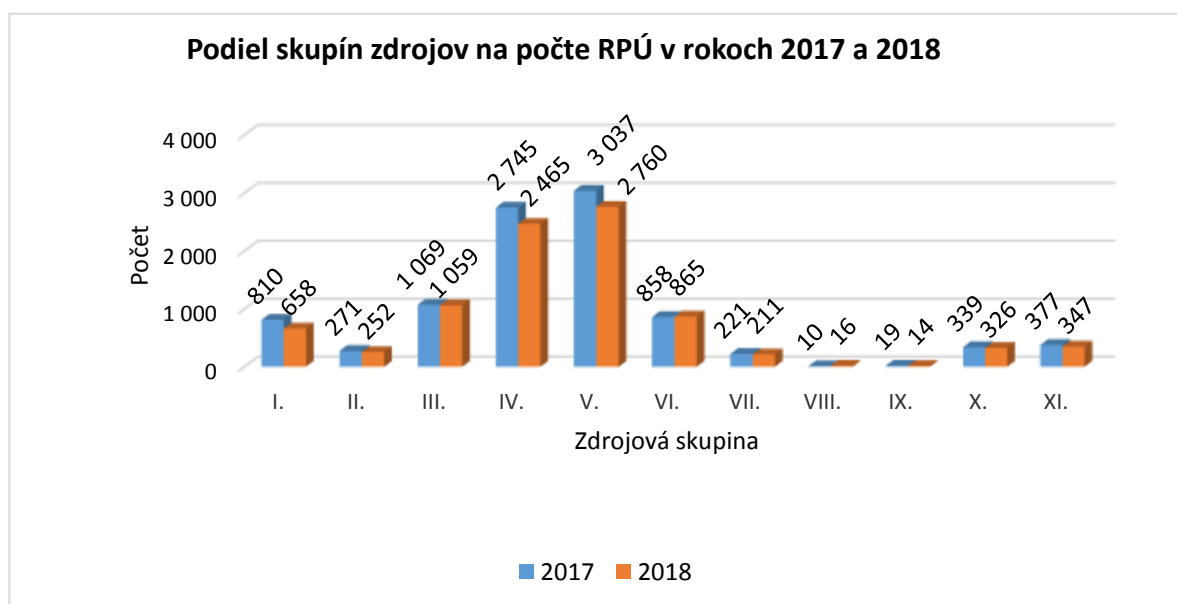
<b>V.</b>	<b>Materiál, bremená, predmety</b>	<b>Počet</b>	<b>Podiel %</b>
<b>Va-49</b>	Ostatný materiál (okrem kódu 48), predmety, výrobky, zariadenia – pád predmetov	258	2,9 %
<b>Vb-50</b>	Bremená (materiál, premiestňované alebo inak manipulované predmety) – úrazy bremenami	1 374	15,3 %
<b>Vb-51</b>	Materiál, predmety – pôsobenie napr. ostrými hranami, vyčnievajúcimi hrotmi pri rôznej manipulácii, chôdzi a pohybe	983	11,0 %

VI.	Náradie, nástroje, ručne ovládané strojčky a prístroje	Počet	Podiel %
VI-55	Pomocné ručné bicie, uťahovacie, pridržiacie, spájacie, zväracie, čistiace, mazacie a iné náradie	170	1,9 %
VI-58	Ručné nástroje (rezacie, sekacie, krájacie, dlabacie, prebíjacie, rycie, uberacie, brusiacie a iné)	552	6,2 %

X.	Ľudia, zvieratá a prírodné živly	Počet	Podiel %
X-71	Zvieratá	180	2,0 %
X-72	Úmyselné i neúmyselné poškodenie, násilie, zranenie inou osobou, živelné pohromy a iné prírodné vplyvy, atmosféra pracoviska	146	1,6 %

XI.	Iné zdroje	Počet	Podiel %
XI-75	Iné zdroje, ktoré nemožno zaradiť do predchádzajúcich skupín	291	3,2 %

Výskyt RPÚ v roku 2017 a v roku 2018 v členení podľa zdrojovej skupiny znázorňuje nasledujúci graf:



Podrobnejšie členenie RPÚ podľa zdrojových skupín a ich porovnanie s rokom 2017, ako aj dlhodobý vývoj sú uvedené v tabuľke č. 11 a č. 12 v prílohe.

## Členenie RPÚ podľa príčiny úrazu

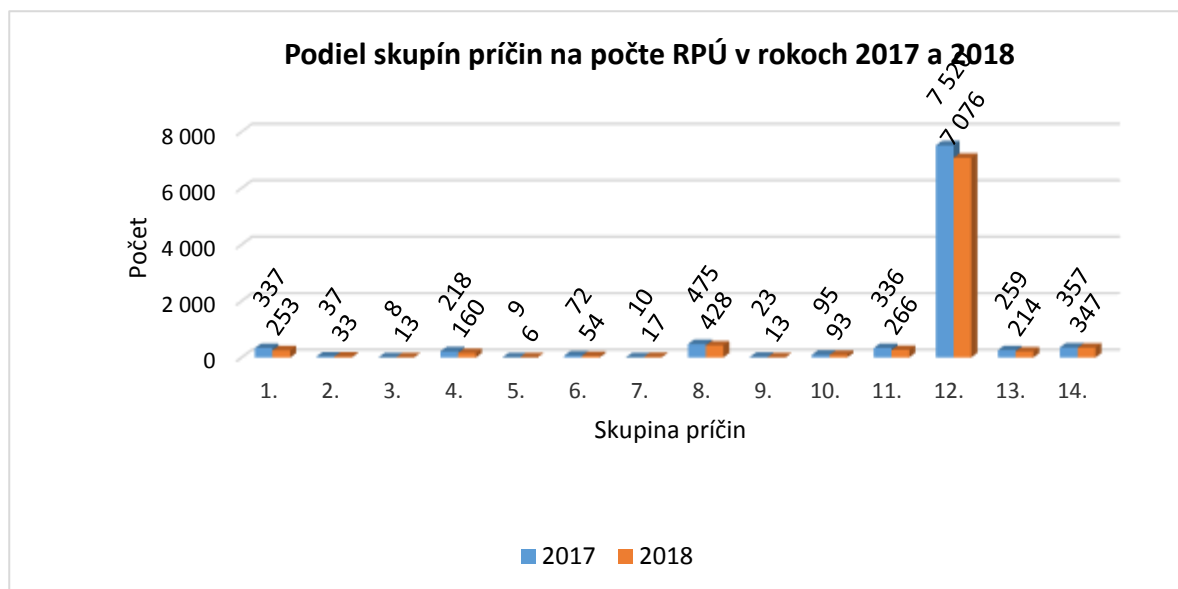
V roku 2018 bol najpočetnejšou príčinou vzniku RPÚ (7 076 prípadov) nedostatok osobných predpokladov na riadny pracovný výkon (napr. chýbajúce telesné predpoklady, zmyslové nedostatky, nepriaznivé osobné vlastnosti a okamžité psychofyziologické stavy). Druhou najpočetnejšou príčinou vzniku RPÚ (428 prípadov) bola príčina, za ktorú niesli zodpovednosť samotní zamestnanci tým, že používali nebezpečné postupy alebo spôsoby práce vrátane toho, že konali bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, alebo zotrvali v ohrozenom priestore. V 347 prípadoch to boli nezistené príčiny. Ohrozenie inými osobami (odvedenie pozornosti, žarty, hádky a iné nebezpečné konanie) bolo zistené v 266 prípadoch RPÚ. Chybný alebo nepriaznivý stav zdroja úrazu bol zistený v 253 prípadoch RPÚ.

Príčiny, za ktoré nesie zodpovednosť zamestnávateľ, v roku 2018 boli zistené v 536 prípadoch RPÚ, čo predstavuje pokles o 155 prípadov oproti roku 2017. Príčiny, za ktoré nesú zodpovednosť samotní poškodení zamestnanci, boli zistené v 534 prípadoch RPÚ, čo predstavuje pokles o 59 prípadov oproti roku 2017. Iné príčiny boli zistené v 7 903 prípadoch, kde bol oproti roku 2017 zaznamenaný ich pokles o 569 prípadov RPÚ (tabuľka č. 13 v prílohe).

Najčastejšie zistené príčiny vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte RPÚ za rok 2018 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

kód	Základné skupiny príčin úrazov	Počet	Podiel %
1	Chybný alebo nepriaznivý stav zdroja úrazu	253	2,8 %
8	Používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, zotrvanie v ohrozenom priestore	428	4,8 %
11	Ohrozenie inými osobami, napr. odvedenie pozornosti pri práci, žarty, hádky, iné nesprávne a nebezpečné konanie	266	3,0 %
12	Nedostatky osobných predpokladov na riadny pracovný výkon (napr. chýbajúce telesné predpoklady, zmyslové nedostatky, nepriaznivé osobné vlastnosti a okamžité psychofyziologické stavy)	7 076	78,9 %
14	Nezistené príčiny	347	3,9 %

Výskyt RPÚ v roku 2017 a v roku 2018 v členení podľa príčin znázorňuje nasledujúci graf:





Podrobnejšie členenie RPÚ podľa zistených príčin a ich porovnanie s rokom 2017, ako aj dlhodobý vývoj sú uvedené v tabuľkách č. 13 a č.14 v prílohe.

### **Členenie RPÚ podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE)**

V roku 2018 podľa druhu prevažujúcej ekonomickej činnosti zamestnávateľských organizácií vyplýva, že najvyšší podiel RPÚ podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE) sa koncentroval v nasledovných odvetvových oddieloch:

<b>Kód</b>	<b>SK NACE</b>	<b>Počet</b>	<b>Podiel %</b>
<b>A</b>	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	499	5,6 %
<b>C</b>	Priemyselná výroba	3 956	44,1 %
<b>G</b>	Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel	1 116	12,4 %
<b>H</b>	Doprava a skladovanie	738	8,2 %
<b>N</b>	Administratívne a podporné služby	421	4,7 %
<b>Q</b>	Zdravotníctvo a sociálna pomoc	490	5,5 %

Podiel RPÚ na 100 000 zamestnancov v príslušnom sektore ekonomických činností:

<b>Kód</b>	<b>SK NACE</b>	<b>Počet zamestnancov</b>	<b>Počet RPÚ</b>	<b>Podiel %</b>
<b>A</b>	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	43 600	499	1,144 %
<b>C</b>	Priemyselná výroba	586 300	3 956	0,675 %
<b>G</b>	Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel	256 800	1 116	0,435 %
<b>H</b>	Doprava a skladovanie	158 300	738	0,466 %
<b>N</b>	Administratívne a podporné služby	55 400	421	0,760 %
<b>Q</b>	Zdravotníctvo a sociálna pomoc	171 000	490	0,287 %

### **Členenie RPÚ z hľadiska vykonávanej profesie a zaradenia poškodených v zamestnaní**

Z hľadiska vykonávanej profesie a zaradenia poškodených v zamestnaní možno konštatovať, že v roku 2018 najviac RPÚ zaznamenali kvalifikovaní kovorobotníci, robotníci v hutníctve a strojárstve (1 373 úrazov - 15,3 %), zamestnanci pracujúci ako obsluha stacionárnych zariadení (953 úrazov - 10,6 %) a vodiči a obsluha pojazdných strojných zariadení (820 úrazov - 9,1 %). Montážni robotníci utrpeli 766 RPÚ (8,5 %) a 746 RPÚ (8,3 %) utrpeli pomocní pracovníci v ťažbe, stavebníctve, výrobe a doprave.

## Členenie RPÚ z hľadiska druhu poranenia a poranenej časti tela poškodených

Najčastejšie zistené druhy poranenia a poranená časť tela poškodených pri RPÚ vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte ŤUZ za rok 2018 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

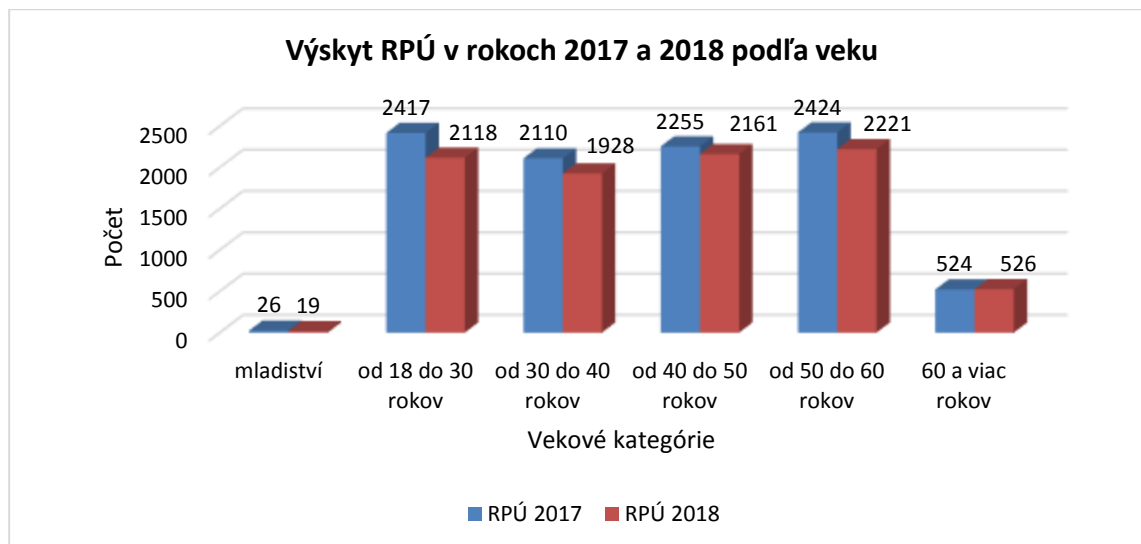
Kód	Druh poranenia	Počet	Podiel %
011	Povrchové poranenia	2 108	23,5 %
012	Otvorené rany	1 352	15,1 %
021	Zatvorené zlomeniny	1 341	15,0 %
032	Vyvrtnutia a natiahnutia	1 032	11,5 %

Kód	Poranená časť tela	Počet	Podiel %
52	Ruka vrátane lakťa	552	6,2 %
53	Ruka od zápästia dole	694	7,7 %
54	Prst	2 364	26,3 %
62	Noha vrátane kolena	758	8,4 %
63	Členok	799	8,9 %
64	Noha od členka dole	503	5,6 %

## Členenie RPÚ podľa pohlavia a vekovej kategórie zamestnancov

Medzi zamestnancami, ktorí utrpeli v hodnotenom roku RPÚ bolo 3 121 žien (34,8 %) a 5 852 mužov (65,2 %). Z hľadiska vekovej štruktúry RPÚ vyplýva, že najviac RPÚ sa v roku 2018 vyskytlo u zamestnancov patriacich do vekovej kategórie od 50 do 60 rokov (2 221 úrazov - 24,8 %). Druhú najpočetnejšiu skupinu tvorili poškodení patriaci do vekovej kategórie od 40 do 50 rokov (2 161 prípadov - 24,1 %), tretiu vekovú kategóriu tvorili zamestnanci vo veku od 18 do 30 rokov (2 118 úrazov - 23,6 %) a najmenej zastúpenou bola veková kategória najstarších zamestnancov (526 úrazov - 5,9 %). V hodnotenom roku bolo evidovaných 19 RPÚ mladistvých (0,2 %).

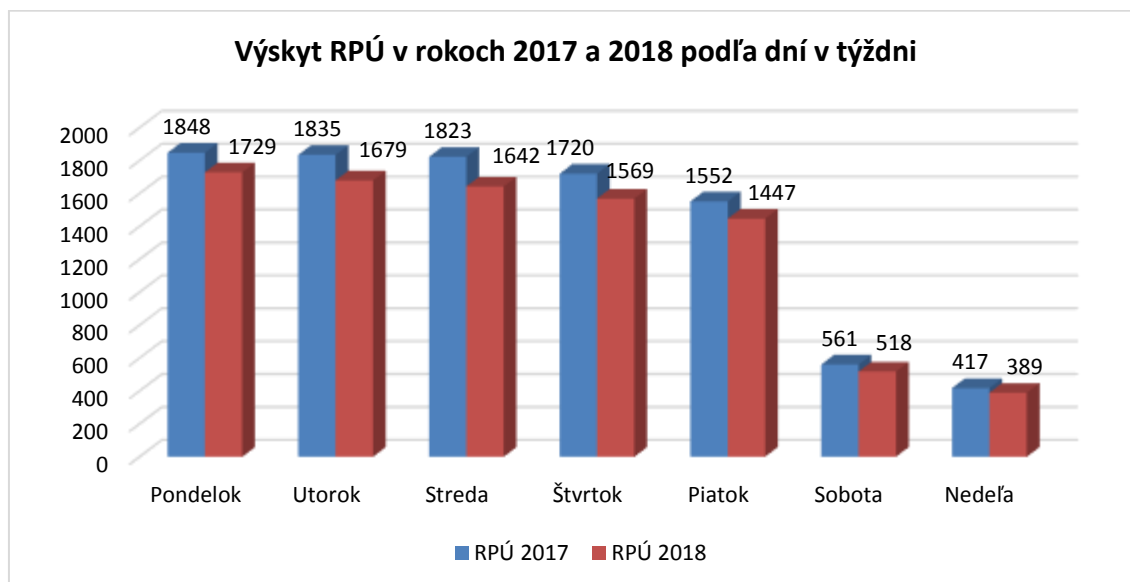
Vekovú štruktúru zamestnancov, ktorí v roku 2018 utrpeli RPÚ, a vývoj tejto štruktúry v roku 2017, znázorňuje nasledujúci graf:



### Členenie RPÚ podľa dňa v týždni

Pre vznik RPÚ bol v roku 2018 najrizikovejším dňom pondelok (1 729 prípadov - 19,3 %), utorok (1 679 prípadov - 18,7 %) a streda (1 642 prípadov - 18,3 %).

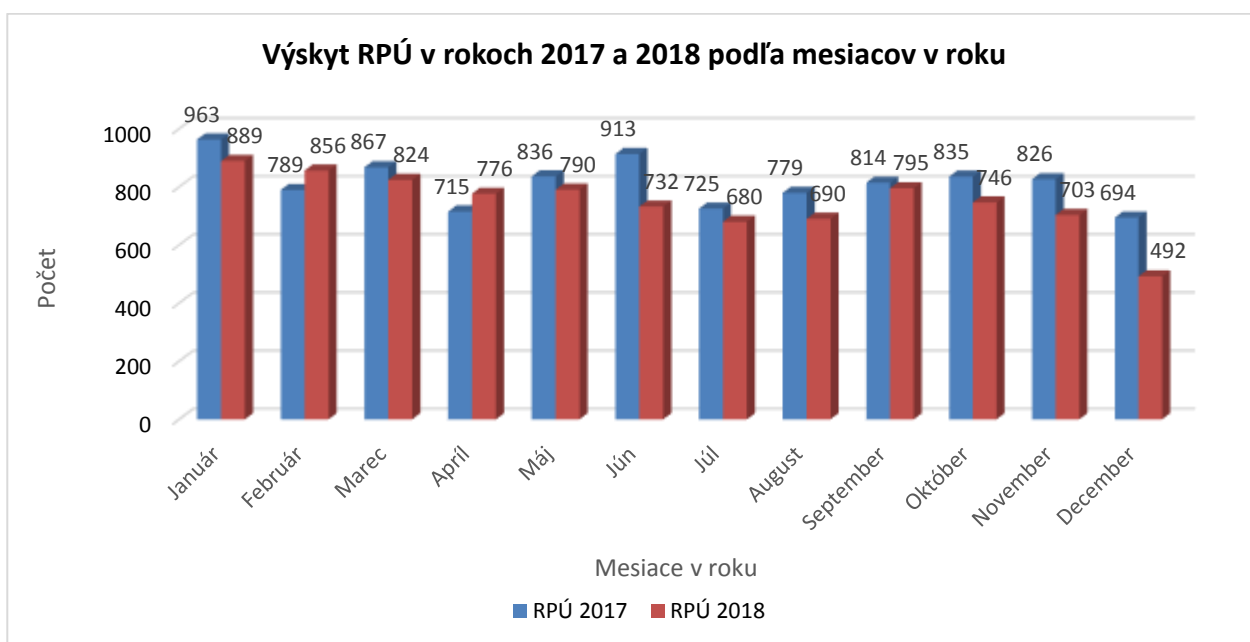
Vývoj výskytu RPÚ podľa dňa ich vzniku v rámci týždňového cyklu zobrazuje nasledujúci graf:



### Členenie RPÚ podľa mesiaca v roku

Najrizikovejšími mesiacmi pre vznik RPÚ boli mesiac január (889 prípadov - 9,9 %), február (856 prípadov - 9,5 %) a marec (824 prípadov - 9,2 %).

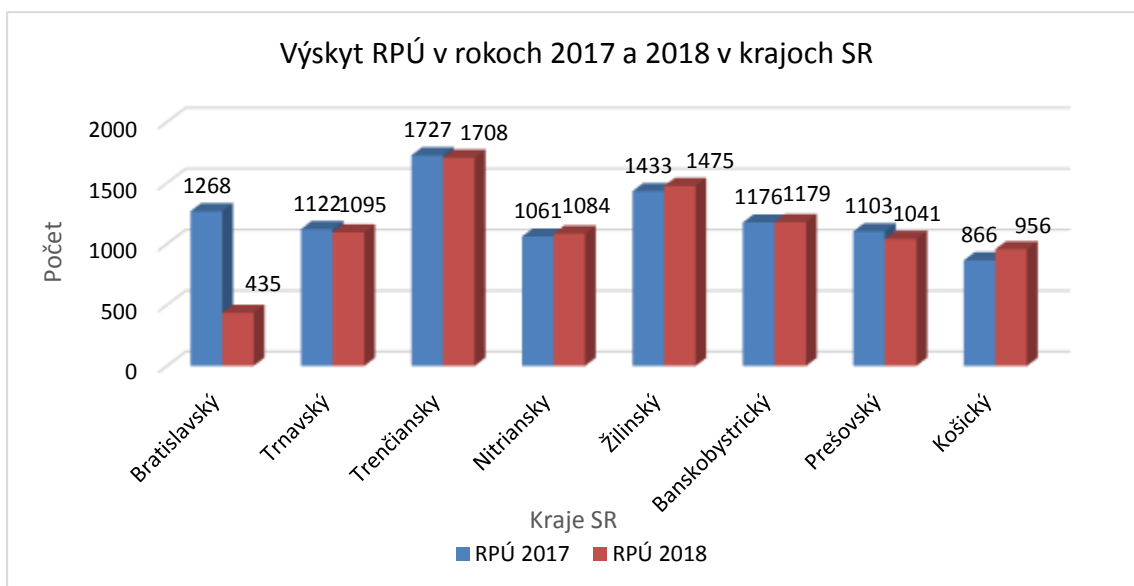
Vznik RPÚ podľa mesiaca, kedy k nim v rámci roka došlo, znázorňuje nasledujúci graf:



## Členenie RPÚ podľa krajov SR

Z teritoriálneho hľadiska bolo 1 708 RPÚ evidovaných v Trenčianskom kraji, čo predstavuje 19,0 %. V Žilinskom kraji to bolo 1 475 RPÚ, čo predstavuje 16,4 % z celkového počtu RPÚ. V Banskobystrickom kraji bolo evidovaných 1 179 RPÚ, čo predstavuje 13,1 %. Najmenej RPÚ bolo evidovaných v Bratislavskom kraji, a to 435 prípadov, čo predstavuje 4,8 % z celkového počtu RPÚ evidovaných za rok 2018.

Z teritoriálneho hľadiska počet RPÚ a ich vývoj v rokoch 2017 a 2018 podľa krajov SR sú zachytené v nasledujúcom grafe:



## Počet zamestnávateľov, u ktorých sa stal RPÚ v členení podľa počtu zamestnancov

Kraj	Počet zamestnancov				Spolu
	1-9	10-49	50-249	250 a viac	
Bratislavský kraj	40	54	86	89	<b>269</b>
Trnavský kraj	61	149	190	101	<b>501</b>
Trenčiansky kraj	139	261	223	89	<b>712</b>
Nitriansky kraj	143	104	210	78	<b>535</b>
Žilinský kraj	131	178	233	80	<b>622</b>
Banskobystrický kraj	150	133	154	74	<b>511</b>
Prešovský kraj	124	194	183	56	<b>557</b>
Košický kraj	132	125	152	75	<b>484</b>
<b>S p o l u</b>	<b>920</b>	<b>1198</b>	<b>1431</b>	<b>642</b>	<b>4 191</b>

#### **4. Závažné priemyselné havárie**

Závažnou priemyselnou haváriou je udalosť, akou je najmä nadmerná emisia, požiar alebo výbuch s prítomnosťou jednej alebo viacerých vybraných nebezpečných látok, vyplývajúca z nekontrolovateľného vývoja v prevádzke ktoréhokoľvek z podnikov, na ktoré sa vzťahuje zákon č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorá vedie bezprostredne alebo následne k vážnemu poškodeniu alebo ohrozeniu života alebo zdravia ľudí, životného prostredia alebo majetku v rámci podniku alebo mimo neho.

V roku 2018 nebola v organizáciách spadajúcich do pôsobnosti orgánov inšpekcie práce vyšetřovaná žiadna závažná priemyselná havária.

#### **5. Choroby z povolania**

Choroba z povolania je choroba uznaná príslušným zdravotníckym zariadením, zaradená do zoznamu chorôb z povolania, ak vznikla zamestnancovi pri plnení pracovných úloh alebo služobných úloh alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh alebo služobných úloh a za podmienok uvedených v zozname. Regionálny úrad verejného zdravotníctva (RÚVZ) podľa ust. § 6 ods. 3 písm. v) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov požiada príslušný inšpektorát práce alebo príslušný orgán dozoru ak je to potrebné, aby prešetril bezpečnostné a technické príčiny vzniku choroby z povolania a ohrozenia chorobou z povolania.

V roku 2018 bolo na Slovensku v organizáciách spadajúcich do pôsobnosti orgánov inšpekcie práce evidovaných 243 hlásení chorôb z povolania a 2 ohrozenia chorobou z povolania. Z tohto počtu v sledovanom roku inšpektoráty práce na požiadanie Regionálneho úradu verejného zdravotníctva (RÚVZ) vyšetřili 2 choroby z povolania.

Najčastejšie hlásenou chorobou z povolania za rok 2018 bola choroba kostí, kĺbov, šliach a nervov končatín z dlhodobého, nadmerného, jednostranného zaťaženia horných končatín. Druhou najčastejšie hlásenou chorobou z povolania bolo ochorenie kostí, kĺbov, svalov, ciev a nervov končatín spôsobené pri práci s vibrujúcimi nástrojmi. Porucha sluchu spôsobená vystavením nadmerného hluku bola treťou najčastejšie hlásenou chorobou z povolania.

#### **Záver**

Ako uvádza podrobný rozbor, v roku 2018 bol zaznamenaný v organizáciách patriacich do pôsobnosti IP nižší počet všetkých pracovných úrazov, t. j. SPÚ (pokles o 7,3 %), ŤUZ (pokles o 41,5 %) a RPÚ (pokles o 8,0 %) ako v predchádzajúcom roku.

Najviac pracovných úrazov sa opätovne koncentrovalo v odvetviach priemyselnej výroby, veľkoobchodu a maloobchodu, dopravy a skladovania a v stavebníctve. Z uvedeného dôvodu sa inšpekcia práce bude opäť zameriavať hlavne na tieto odvetvia, tzn. odvetvia s najväčším počtom pracovných úrazov, ako aj na kontrolu fyzických osôb, ktoré sú podnikateľmi a právnických osôb oprávnených na výchovu a vzdelávanie v oblasti ochrany práce a na vykonávanie bezpečnostnotechnickej služby.